

Hemvårdaren som gäst i andras hem

Johan Sundgren: **I lampans sken**. Journal 2012. Medförfattare: Johan Jönson. Redaktör: Gösta Flemming.

Johan Sundgren är fotograf, boende och arbetande i Stockholm. Han har tidigare gett ut boken *Los Pepenadores / Sopsamlarna* 2003.

Fotoboken *I lampans sken* skildrar gamla människor, äldreomsorg och hemsjukvård. Fotografier som Johan Sundgren har fångat i sitt arbete inom hemtjänsten på Södermalm i Stockholm under åren 2000–2006. Att en skrift tecknar sköra och förslitna människor är något utöver det vanliga. Det är bilder som ställer frågor. Vad är en människas liv värt? Hur blir min egen ålderdom? De gamla som Johan gav omsorg och vårdade fotograferade även honom i hans arbete. Johan dammsuger, skurar golvet, bär kassar, kokar kaffe och tvättar toaletten.

Jag provar smaken på orden *institutionaliserad kärlek*, när jag tittar på bilderna. Boken blir en slags rapport från en hemvårdare och bilderna gestaltar även en slags intimitet och värdighet. Hemvårdaren är en välkommen gäst i ett annars ogästvänligt land.

Jag läser även Johan Jönsons efterskrift »Att rengöra toaletten ingår alltid i jobbet. Man borstar bort bajsrester från kaklet, urinfläckar från ringen. Det måste göras. Vad är vi annars? Om inte vi tillsammans hjälps åt med de som behöver hjälp? Med vårt eget blivande.»

En stark berättelse träder fram, en berättelse om människor som har gjort sitt, som författaren Stig Claesson, »Slas», skulle ha sagt. De som inte längre får kosta och som numera även skall betala högre skatt. Jag tänker på lismande politiker och en valfrihetsrevolutionen för välbärgade, friska och välstående. Jag ställer det som vi röstat om i politiska val i rela-

tion till bokens fotografier. Boken förvandlas då för mig till ett ställningstagande mot en rådande ordning.

Jag har ju faktiskt personligen träffat dessa människor när jag arbetade som postkassör på Södermalm och därför blir kanske rapporten än mer tydlig. Det var till mig de kom med sina slitna bankböcker, sina ut- och inbetalningskort och då och då hämtade ut sina paket. Numera finns det inga postkassörer och hemtjänst och äldreomsorg är såld till lägstbjudande på en fri marknad.

Någon som inte älskar detta land håller på att förändra det.

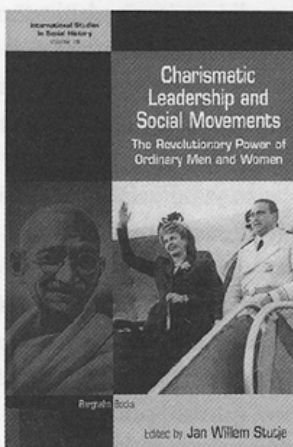
Men till vem skall jag säga det ... kamrat?

Lars Gogman

Slate, Nico (red.), **Black power beyond borders: the global dimensions of the Black Power movement**, New York: Palgrave Macmillan, 2012, 214 s.

Denna bok anlägger ett transnationellt, gränsöverskridande perspektiv på Black Power-rörelsen. Namnet Black Power myntades av Stokeley Carmichael på ett massmöte 1966, men begreppet har som boken visar djupa rötter. Istället för att som tidigare ofta ha framställts som en rörelse som framkallat splittring, betonas här rörelsens internationella spridning som verkat enande över gränser och andra hinder. Såväl som den amerikanska bakgrunden skildrar de olika artikelförfattarna hur rörelsen sprids till länder som Nya Zeeland, Indien och Israel samt kontinenter som Afrika. Boken ingår i serien Contemporary Black History.

Stutje, Jan Willem (red.), **Charismatic leadership and social movements : the revolutionary power of ordinary men and women**, New York: Berghahn, 2012, 202 s.

Boken ägnar sig åt det svårfångade begreppet karisma (»personlig utstrålning») lyder den kortfattade förklaringen i NE) och det sammanhängande spänningsfältet ledare och sociala rörelser. Max Weber satte begreppet och problematiken på plats, men sedan dess har inte mycket hänt med begreppet. Artikelförfattarna försöker belysa begreppet och dess innehåll utifrån olika utgångspunkter

och via ett antal personer och ledare. Hur och i vilken utsträckning kan vissa personer sägas förkroppsliga en rörelse, ge den uttryck, forma dess innehåll, trollbinda dess medlemmar, påverka dess själva rörelse och vad detta, om